

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 4. De auxilijs requisitis ad actus supernaturales.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38987

ultimum iudicium practicum
semper est eidentissimum,
quia dicit *suppositis his cognitio-*
nibus, quas habeo, ita debeo ope-
rari quod iudicium est verum,
etiam quando illæ sunt falsæ;
innititur enim illis tanquam
obicctis, non tanquam præmis-
sis, adeoque vt existentibus,
non vt veris.

CAPVT IV.

*De auxilijs requisitis ad actus
supernaturales.*

71 **A**D omnem actum
bonum supernatu-
ralem requiritur gratia illumi-
nationis ex parte intellectus se-
cundum illud Pauli *non sumus*
sufficientes cogitare aliquid à no-
bis

bis, quasi ex nobis. Accedit definitio Tridentini sess. 6. c. 5. hæc autem illuminatio est entitatiuè supernaturalis; aliòquin non vocaretur à Concilio illuminatio Spiritus sanctis; posset enim prouenire etiam à naturà sine dono Spiritus sancti. Ratione huius gratiæ dicitur, bona volitio esse donum Dei, non tantùm quàtenus Deus præbet concursum supernaturalem ad illam cognitionē, cuius loco aliòquin eliceretur cognitio naturalis, sed quàtenus Deus ex speciali beneuolentià offert obiectum congruum. Constat id ex Augustino præsertim l. 83. quæstionum q. 68. quoniam, inquit, neque velle quisquã potest, nisi admonitus, & vocatus, siuè intrinsecus, ubi nullus hominum videt

videt, siue extrinsecus per sermonem
sonantem, aut per aliqua signa
uisibilia, efficitur, ut etiam ipsum
velle Deus operetur in nobis. Cu-
ius rei manifesta ratio est, quo-
niam supernaturalitas ut cum-
que pertinet ad gratiam suffi-
cientem, quæ datur ex proui-
dentiâ generali; ergò aliqua alia
gratia est inuenienda, ratione
cuius bona volitio eorum, qui
re ipsâ benè operantur, dicatur
speciale donum Dei.

72 Et quidem hoc specia-
le donū non cōpletur per solā
propositionem obiecti extrinse-
ci ita ut post eam propositionē
quæcumque sequuntur æquē
sequantur in omnibus sine spe-
ciali favore Dei. Aliòquin Aug.
non adeò magnificaret contra
Pelagium beneficium illius vo-

S 2 catio-

412 *Liber Secundus.*

cationis altæ, & secretæ, per quam credens discernitur à nō credente ex duobus audientibus eandem prædicationem, vel videntibus idem miraculū. Et ratio est, quoniā species naturales missæ ab objecto extrinseco aliquādo quidem sunt tales, vt non excitent ex infallibili lege Dei cognitionem supernaturalem, quia non præbent sufficientem credibilitatem ad actum fidei; & in hoc casu si Deus confortet, & compleat illas ita vt sufficiant ad actum fidei, illud complementum est speciale beneficium illuminationis diuinæ.

73 Si verò sit eiusmodi apparentia exterior, quæ posita datur ex infallibili lege Dei cōcursus supernaturalis interior

(nisi

(nisi enim hæc generalis lex admittatur, numquàm poterunt conuinci tanquam contumaces, qui posità sufficiente credibilitate non credunt, sicut oportet) adhuc est speciale beneficium concurrere potiùs ad hunc actum supernaturalem, quam ad illum. Quandoquidẽ lex illa generalis est quidem de tribuendà cognitione supernaturali, sufficiẽte ad actum fidei, non autèm de tribuendà hac ità clarà, ità intensa, &c. Et ideò dicitur: *neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.* Sed de hoc iterùm in libro *de fide*.

74 Præter hanc excitationem intellectus datur etiàm sempèr antè omnem actũ meritorium motio Dei præueniens

S 3 in

in voluntate, quam motionem
August. vocat *vittricem dele-*
ctationem, & ideò libro 2. con-
trà duas epistolas Pelag. c. 9. ait
Benedictio dilectionis est gratia
Dei, quæ fit in nobis, ut nos dele-
ctet, & capiamus, hoc est ame-
mus quod præcipit nobis. In quo
si nos nõ præuenit Deus, non solũ
non perficitur, sed neque incoba-
tur in nobis. Hæc gratia confi-
stit in motibus primò primis,
qui sunt amores quidam spe-
culatiui, & inefficaces de boni-
tate obiecti consideratà secun-
dùm se. Hi enim amores quò
intensiores, & validiores sunt,
eò magis inclinant volūtatem
ad actum efficacem practicũ
& deliberatum: sunt autèm hi
motus necessarij & non liberi
quoniàm amant bonitatem ut

præ-

præscindentē à malitià . Itē sūt
omninò prærequisiti ex vniuer-
fali doctrinà S. Th. 1. 2. q. 9. ar. 4.
in corp. *docentis voluntatem in
primū motū prodire ex instinctu
alicuius exterioris mouētis.* Om-
nis enim inclinatio libera debet
fūdari in aliquà inclinatione na-
turali ex doctrinà eiusdē S. Th.

75 Probabile tamē est ,
hanc inspirationem voluntatis
esse quidem beneficium distin-
ctū ab excitatione intellectus ,
sed non esse speciale beneficiū
distinctum . Actus enim neces-
sarij voluntatis consequuntur
omninò ad mensuram cogita-
tionis , quæ est in intellectu.
Quòcirca nihil necessarium vi-
detur asserere, quod Deus in
hac re deroget legibus naturæ .
Perindē enim debemus Deo, si

dederit nobis cogitationem, vt
quatuor adhòc vt resultet amor
necessarius vt quatuor, quàm si
dederit nobis cogitationem, vt
tria, & (per possibile, vel im-
possibile) excitet in nobis a-
morem necessariũ, vt quatuor.
Confirmatur ex modo loquen-
di Cõciliarum, & Patrum; nãm
Tridentinum sess. 6. c. 5. pro eo-
dem videtur sumere beneficiũ
illuminationis, quæ pertinet ad
intellectũ, & *inspirationis*, quæ
pertinet ad voluntatem: ita vt
inquit, *tangente Deo cor hominis
per Spiritus sancti illuminationẽ
neq. homo ipse nihil omninò agat,
inspirationem illam recipiẽs, &c.*
Item Aug. tr. 28. in Ioannẽ per
illa verba Matt. 16. *Caro, & sã-
guis non reuelauit tibi, &c.* ex-
ponens illud Io: *nemo potest
veni-*

venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum, ait. Ista reuelatio ipsa est attractio: ramum viridem ostendis oui, & trahis illum: nuces puero demonstras, & trahitur. En quomodo totum beneficium attractionis constituat in solâ cognitione, quippè ad cuius mensuram attractio sequitur.

76 Etiam in appetitu sensitiuo datur gratia quædam præueniens negatiua, dum coercentur à Deo motus, qui possent impedire voluntatem bonam, quæ gratia consistit in impediendâ excitatione phantasmatum. Et hæc gratia potest esse per se ordinata ad bonum actum voluntatis. Potest etiam in appetitu sensitiuo dari gratia positiua per excitatio-

S S REM

nem phantasmatis mouentis appetitum ad illud idem obiectum, quod est honestum. Sed hæc gratia non est per se ordinata ad bonum: quandoquidem actus honestus non est amor honesti materialitèr, sed formalitèr; *Honestum* verò *formalitèr* non attingitur ab appetitu sensitiuo; & ideò ille motus quantum est ex se, est inclinatio indifferens ad actum honestum, & non honestum.

77 Gratia excitans nō solum est necessaria ad actū bonum infidelibus, sed etiam fidelibus, & iustis. Nemo enim potest aliquid boni velle, nisi præueniatur bonā cogitatione non liberā, quam potuisset nō habere, si alitèr Deus res disposuisset. Habet tamèn illa plus ratio-

rationem gratiæ respectu eorū,
quibus minùs ea debetur, adeò
que plus respectu infideliū, quā
fidelium, plus respectu pecca-
torum, quā iustorum. Item
maior gratia entitatiuè requi-
ritur ad mouendos eos, qui sūt
minùs dispositi, cuiusmodi sunt
infideles, & peccatores.

78. Præter gratiam *excitā-*
tem, & præuenientem datur etiā
gratia *adiuuans, & cooperans,*
quæ dicitur etiā gratia *comi-*
tans. Item datur gratia *subse-*
quens. Aliquandò apud Aug.
dicitur præueniens omnis illa
gratia, quæ non supponit ali-
quod meritum nostrum, adeò-
que itā vocatur etiā primus
actus honestus. Nullum ini-
tium meritorium gratiæ potest
præcedere ex parte nostrā. *Itē*

nihil omninò potest præcedere totam gratiam, etiam incompletè, & remotè acceptam, quia illud, quod præcedit quodcumque sit, est gratia Dei, vel includit gratiam Dei. Potest tamèn aliqua occasio præcedere gratiam proximè, & completè acceptam, v. g. conuersio infidelium apud Indos potest pendere ab aliquà naturali occasione, per quam aliquis, etiam ex malo fine prædicet Euangeliū. Aliò qui nō censerentur Rei de omiffa aliorum salute, qui prædicare neglexerunt; ergò bona illa cogitatio interior, quam Deus tribuit, pendet ab illà extrinsecà occasione posità in alieno arbitrio. Et consentit Augustinus de bono perseverantiæ, cap. 14, dicens *habere quosdam*

in

De Diu. Gratià Cap. V. 421
in ipso ingenio diuinum naturali-
tèr lumen intelligentiæ, quo mo-
ueantur ad fidem, si congrua suis
mentibus vel audiant verba, vel
signa conspiciant.

CAPVT V.

An Gratià sufficiens omnibus de-
tur? ubi de potentià collectiuà
& disunctiuà, physicà, & mo-
rali, proximà, & remotà: Et
de illo effato facienti quod in
se est.

79 **Q** Vicunque habet liber-
tatem, habet sufficien-
tes vires ad non pec-
candum. Peccatum enim sup-
ponit præceptum, & Deus præ-
cipiens videt distinctè omnes
casus possibiles, ad quos præ-
cep-